

KABDEBÓ LÓRÁNT VIRÁGZÓ UDVARA

JÁNOSI ZOLTÁN

Ez az udvar természetesen nem egy valódi ház előtt, mögött vagy oldalában, de nem is *Budapesten* vagy *Miskolcon* található, hanem az irodalomtörténetnek abban a birodalmában, amelynek hatalmas domborzati térképét a magyar tudomány rakta össze. Ez az udvar sohasem volt léckerítésekkel, tüskebozóttal vagy betonlapokkal határolt mező, hanem szabad, átjárható és bejárható terület, nyitott a fiataloknak és a kíváncsiaknak a maga belső sziklakertjeivel, virágaival és örökzöld növényeivel. Ebbe az udvarba húsz éve pillanhattam be először, a *Miskolci Egyetem* falai mellett cipelve mintegy háromkilónyi kéziratomat, mert *Görömbei András Kabdebó Lóránthoz* irányított magyar líratörténeti ügyekben tanácskérésre, szakvéleményre. Jó volt ebben az udvarban járni, noha magát a kertészt nehéz volt megtalálni benne. Nem is sikerült még igen sokáig – csak a kézirat járta a belső ösvényeken a maga útját – mert titkárnök, irodák, falak, értekezletek, tanácskozások, a karalapítás után a megtartás gondjai és még számlálhatatlan mindennapi feladat: a küldetésvállaló ember örök hálói övezték a *Mestert*.

De a személyes találkozások kezdeti hiányát nemsokára bőségesen kárpótolta az idő. Konferenciák, kerekasztal-beszélgetések, szerkesztőbizottsági ülések, felsőoktatási bizottságok, tudományos viták fórumain s utazások során bontakozott és nyílt meg mind tisztábban és mélyebben a *Kertész arca*; tekintetében – akárcsak könyveiben – a legkedvesebb virágaival, *Szabó Lórinctól* a „keresztapai” címet is felkínáló *Hetek* teljesítményéig.

A nyitottságot és a gondolkodás bátorságát tanultam – még a polémiákban is – tőle. S azt, hogy nincsen egyetlen igazság, egyetlen virág, hanem sokféle van, és hogy mindegyik érték. És hogy túl kicsi ez az ország, és mégis rendkívüli benne az igényes irodalom erőfeszítése, s mindez sokkal fontosabb annál, mintsem herdálnivalónk volna. Alapvető üzeneteként hallottam meg azt, hogy figyeljünk és hallgassunk oda egymásra, még ha nem is tudunk mindenben egyetérteni. S hogy becsüljük egymást és a minőségi irodalmat – bármilyenféle is, és becsüljük másokban is az irodalom szeretetét.

Ebbe a nagy szeretetébe pedig *Kabdebó Lóránt* majdnem belehalt. És éppen *Nyíregyházán*, egy szatmár-beregi irodalmi utat követő éjszakán. Majdnem itt ölelték magukhoz végleg és visszavonhatatlanul virágai. A vele és *Ferenczi Lacival* közösen kovácsolt *Miskolc – Nyíregyháza-tengely* előadássorozatait mindhárman vadul, örömmel szerveztük évről évre a váltott helyszíneken, ahol PhD-hallgatók, egyetemisták és főiskolások tucatjai is megszólaltak, s szemináriumi, doktori dolgozatok s igényes publikációk sora jött létre

felhajtóerején, sorrendben Németh László, Fejes Endre, Tormai József, Juhász Ferenc, Sánta Ferenc, József Attila és Spiró György életművét elemezve. Alig két éve egy ilyen nagyszerű találkozó előestéjén, a Nyírség fővárosából emelték magukhoz majdnem a *Professzor Urat* a magasból aláintégető, legvirágosabb szerettei. Abból a városból, amelynek közelében Szabó Lőrinc a második világháború utolsó heteit átvészelte, és ahonnan elindult aztán *Budapestre* az életét újra kezdeni. S elindult, elindulhatott szerencsére – ismét – *Kabdebó Lóránt* is. Mert *Marianne* szeretete és a nyíregyházi orvosok, s minden bizonnyal *Bessenyei, Kölcsey, Krúdy, Móricz* és *Szabó Lőrinc* akarata is – visszattették az evilági kert középebe, hogy gondozza tovább virágait.

Köszöntöm hát ezt a hetvenéves fiatal arcot, köszöntöm virágait is, közöttük a legfrissebbeket: legújabb könyveit. *Isten éltesen, Professzor Úr, tisztelt Barátunk, kedves Lóránt, a keleti régió, a Himnusz szülővidéke s Nyíregyháza nevében is. Virágos udvarod átfénylik a Nyírségbe; munkálkodj közöttünk még nagyon sokáig!*

Nyíregyháza, 2007. május 3.

A szendrői vár falmaradványai. A romok Tomka Gábor régész ásatásai nyomán az 1990-es évek végén kerültek napvilágra.